

HỌC BÁC

chớ nên “ham chuộng hình thức”

□ HOÀNG TIẾN

BỆNH HÌNH THỨC ĐÃ TỒN TẠI TỪ LÂU VÀ ĐẾN NAY VẪN CÒN KHẢ PHỔ BIẾN Ở NHIỀU CƠ QUAN, ĐƠN VỊ, TRONG THỜI QUEN SINH HOẠT, LÀM VIỆC CỦA KHÔNG ÍT CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN. HỌC THEO TẤM GƯƠNG BÁC HỒ, ĐỂ “TRỊ” CĂN BỆNH HAM CHUỘNG HÌNH THỨC, ĐÒI HỎI CẦN SỰ THỐNG NHẤT NHẬN THỨC, HÀNH ĐỘNG CỦA TỪNG TỔ CHỨC VÀ MỖI CÁ NHÂN, NHẤT LÀ NGƯỜI ĐỨNG ĐẦU, TRONG ĐÓ TRƯỚC MẮT LÀ TẬP TRUNG KHẮC PHỤC TRONG CHUẨN BỊ VÀ TỔ CHỨC ĐẠI HỘI ĐẢNG CÁC CẤP, TIẾN TỚI ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG...

TỪ CÂU CHUYỆN VỀ BÁC

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh là người giản dị. Càng giản dị, Người càng trở nên vĩ đại và vì Người vĩ đại thực sự nên giản dị. Bác rất ghét thói khoa trương, ham chuộng hình thức.

Trong sách “Chủ tịch Hồ Chí Minh - một huyền thoại kỳ vĩ” của Ban Tuyên giáo Trung ương có đăng câu chuyện về chuyến thăm quê nhà Nghệ An của Bác. Hôm đó, Tỉnh ủy chuẩn bị một chiếc xe ô tô mui trần, kết vải trắng quanh xe để đón Bác. Vừa nhìn thấy chiếc xe đó, Bác đã nói luôn: “Chiếc xe này mấy chú ngồi chứ Bác không ngồi. Các chú làm hình thức, tốn kém quá. Bác về quê là thăm đồng bào, quê hương, chứ có là quan cách đâu”. Bác không chịu ngồi xe có kết vải trắng. Người đi đến chiếc xe mui trần của bảo vệ đi đầu và lên ngồi phía sau lái xe.

Lúc về đến nhà khách, Bác ngồi nói chuyện với các đồng chí trong Tỉnh ủy. Từ trong nhà nhìn ra con đường đi vào, Bác thấy có nhiều bông hoa rực rỡ, nở đều, được trồng hai hàng ngay ngắn. Người đi ra, dùng tay nhỏ nhẹ một cành lay ơn. La thay, cành hoa nhẹ bẫng, ở dưới không có một cái rễ nào. Bác gọi đồng chí Bí thư Tỉnh ủy tới và nói: “Chú có thấy đây là việc làm thiếu chân thực, có cái gì dối trá. Bác tưởng các chú trồng được hoa thì hay, có cây làm cảnh đẹp, tốt cho môi trường. Nhưng vì Bác vô thăm nên các chú phải mua bông này “trồng”. “Trồng” hình thức nó không sống được. Đây là một thứ phô trương hình thức giả dối”. Rồi Bác nói thêm: “Bác về là để thăm đồng bào, thăm cuộc sống quê hương, coi các chú làm ăn ra sao. Đón Bác như thế này, Bác không vừa lòng”. Các đồng chí trong Tỉnh ủy Nghệ An liền xin lỗi Bác ngay và hứa với Bác sẽ sửa chữa khuyết điểm.

Lần khác, Bác về Hải Hưng tham gia chống hạn với nông dân. Nghe tin Bác về, các đồng chí lãnh đạo tỉnh tổ chức đón Bác long trọng. Bác không hài lòng, Bác phê bình ngay: “Bác về là đi chống hạn chứ có phải đi chơi đâu mà đón tiếp”. Bác mặc như một lão nông thực sự. Người đi rất nhanh đến chỗ nhân dân đang đào mương. Bác vội xắn quần, xắn tay áo xuống cùng đào đất với bà con, để lại phía sau nhiều cán bộ đang trong những bộ quần áo bảnh bao đứng lúng túng, ngại ngùng.

Khi về Hà Đông chống hạn, đến một con mương chắn ngang đường, một đồng chí lãnh đạo tỉnh mời Bác đi vòng đến chỗ dễ qua hơn. Nhìn xuống, thấy đồng chí này đi đôi giày bóng lộn, Bác bảo: “Chú cứ đi đường ấy”, rồi Bác cởi dép, lội tất qua cho nhanh để đến với nông dân đang tát nước chống hạn. Sáng bờ bên kia, Bác bảo mọi người cùng tát nước giúp

Khi làm ngôi nhà sàn này, Bác yêu cầu diện tích nhà chỉ vừa đủ cho một người ở và dùng gỗ thường, để tiết kiệm tiền bạc cho nhân dân.

Ảnh: SONG THANH

dân. Bác chỉ một thanh niên ăn mặc bảnh bao cùng tát nước với Bác, nhưng đồng chí này không biết tát nước, đồng chí Bí thư Tỉnh ủy đỡ lời: “Thưa Bác, đồng chí này là nhà báo ạ”. Bác cười và nói: “Nhà báo của nông dân thì phải biết lao động như nông dân thì viết mới đúng được”.

Những câu chuyện nhỏ mà để lại bài học lớn, sâu sắc.

ĐẾN LỜI NHẮC NHỞ CỦA TỔNG BÍ THƯ

Trong một phiên họp đầu xuân, khi nói về chuyện trồng cây dịp Tết, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng nêu một thực trạng: Cứ cắm cái xéng nghêu ngoạc; cắm ra lút cán. Người ta trồng là biết ông này không phải là trồng cây. Gậy gầy mấy tí đất; chân thì đi giày, xong lại đưa cái khăn với chậu nước, nó phản cảm quá!... Cây thì to đúng, xây sẵn mấy vòng xung quanh rồi. Cái đó đã nói nhưng dưới địa phương không chuyển. Cứ chuẩn bị sẵn, thậm chí cái cán xéng quán xanh xanh đỏ đỏ. Rồi mời bác trồng cây, bác phải đi gắng tay, xong rồi ra còn có người đưa cho cái khăn lau tay. Tôi bảo “không, tớ nông dân quen rồi, phủi cái là sạch...”.

Tại một hội nghị cán bộ chủ chốt toàn quốc quán triệt, thực hiện nghị quyết Trung ương, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tiếp tục nêu những ví dụ sinh động của căn bệnh hình thức: “Ra thăm đồng gì mà dân thì lội bùn cày cấy ở dưới ruộng, cán bộ đứng trên bờ mặc com lê, đi giày, có người

Bác Hồ trong một lần về thăm quê.

Ảnh tư liệu

che ô, chướng quá. Bác Hồ làm thế à? Thế mà cứ hô khẩu hiệu là học tập, làm theo tấm gương đạo đức Bác Hồ!

Xuống với dân, làm việc với cơ sở mà cứ phải có khẩu hiệu: "Nhiệt liệt chào mừng đồng chí về thăm làm việc". Việc nhỏ này thôi mà cũng có lắm lý sự; nhưng quan trọng là phải biết nghe dân. Dân nói không phải chuyên tốn kém, mà là tác phong, phong cách. Cái đó có phải là quan cách không? Học Bác Hồ thì học luôn đi, chứ chờ cơ chế gì, tốn tiền, tốn của gì?"

Sinh thời, mỗi khi Bác Hồ về thăm địa phương nào, thấy nơi đó chẳng đèn, kết hoa, căng khẩu hiệu chào mừng, Bác đều nhẹ nhàng góp ý, giải thích: Bác là công bộc về thăm, kiểm tra, nắm tình hình nhân dân chứ không phải ông vua, ông quan. Đáng tiếc, lối dạy dung dị, thấm đẫm tình người của Bác đã bị không ít cán bộ lãng quên. Công bộc của dân về với dân, hà cớ gì phải căng đèn, kết hoa, "nhiệt liệt chào mừng"?

Tại Hội nghị cán bộ toàn quốc do Bộ Chính trị tổ chức ngày 23-4-2020, phát biểu chỉ đạo công tác chuẩn bị nhân sự Đại hội XIII của Đảng, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tiếp tục nhấn mạnh về các mối quan hệ biện chứng, trong đó "cơ cấu đẹp nhưng phải bảo đảm tiêu chuẩn". Đặc biệt, phải có "con mắt tinh đời" trong phát hiện, xem xét, đánh giá, sử dụng cán bộ. "Đừng bị đánh lừa bởi các động tác giả, thích đề cao, khoe thành tích, che giấu khuyết điểm... Đừng "nhìn gà hóa cuốc", "đùng thấy đỏ tưởng là chín", đùng chỉ thấy cái mà bên ngoài, che đậy cái sơ sài bên trong", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhắc nhở.

TẨY SẠCH BỆNH

"HAM CHUỘNG HÌNH THỨC"

Bệnh hình thức đã tồn tại từ lâu và đến nay vẫn còn khá phổ biến ở nhiều cơ quan, đơn vị, trong thói quen sinh hoạt, làm việc của không ít cán bộ, đảng viên.

Biểu hiện dễ nhận biết và khá phổ biến của căn bệnh này, đó là việc sử dụng ngôn ngữ trong nói và viết rất "đao to búa lớn", sách vở, kinh viện, không phù hợp với đối tượng tiếp nhận. Có cán bộ đi đâu cũng thấy nói "cách mạng 4.0, 5.0", rồi "tái cấu trúc", "tiếp biến văn hóa", "cuộc phục hưng vĩ đại"... Những ngôn từ rất to tát, lý luận cao siêu, nghe "sang miệng" nhưng không phải ai cũng hiểu. Thậm chí có diễn giả thỉnh thoảng còn chêm vài từ tiếng Anh, tiếng Nga cho nó "mốt" và thời sự. Hiện tượng này từng được Chủ tịch Hồ Chí Minh phê bình, nhắc nhở. Người phê bình những cán bộ, đảng viên có "bệnh hay nói chữ, ham dùng chữ, bệnh sinh dùng chữ nước ngoài". Bác

nhắc nhở cách diễn đạt quá dài, "lên gân, lên cốt" trích dẫn nghị quyết này, chỉ thị nọ mà thông tin ít, thậm chí "rỗng tuếch".

Bệnh hình thức thường gắn với quan liêu, cơ hội, lãng phí. Rõ nhất là lãng phí. Nhiều nơi xây dựng trụ sở, mua sắm trang thiết bị của các cơ quan, đơn vị vượt quá mức cần thiết, trụ sở xây chưa được bao lâu đã đập đi làm mới, theo kiểu "tân quan, tân trụ sở". Có nơi trụ sở hành chính còn chằng đèn kết hoa, vừa diêm dúa, vừa tốn kém. Tổ chức nhiều hoạt động còn mang tính phô trương, ồn ào, nhằm đánh bóng tên tuổi và làm đẹp lòng cấp trên. Những hiện tượng giảng khẩu hiệu màu mè "xanh xanh đỏ đỏ" như Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng nhắc nhở hoặc giới thiệu, chào mừng dènh dàng, "kính thưa" tràn lan, hoan hô kéo dài... vẫn còn diễn ra.

Bệnh hình thức còn thể hiện trong tổ chức hội họp. Không ít cơ quan, đơn vị tổ chức tổng kết, hội thảo, tọa đàm, gặp mặt ở những khu du lịch nổi tiếng, ở khách sạn đắt tiền, khách được đưa đón. Chất lượng hội họp không chú trọng thực chất, làm việc nặng nề, báo cáo, ý kiến dài lê thê. Trong khi đó, cố mời cho nhiều lãnh đạo cấp trên, văn nghệ rình rang, tiệc tùng tốn kém.

Để "trị" căn bệnh hình thức, đòi hỏi cần sự thống nhất nhận thức, hành động của từng tổ chức và mỗi cá nhân, nhất là người đứng đầu, trong đó nhiệm vụ trước mắt là tập

trung khắc phục trong chuẩn bị và tổ chức đại hội đảng các cấp, tiến tới Đại hội XIII của Đảng. Các cấp ủy cần quan tâm đổi mới phương thức lãnh đạo, quản lý, điều hành, quan tâm giải quyết những vấn đề phát sinh, nổi cộm đang đặt ra trên địa bàn quản lý. Đổi mới phương pháp, tác phong công tác của đội ngũ cán bộ, đề cao tính nguyên tắc, dân chủ, gương mẫu và nói đi đôi với làm. Trong chuẩn bị và tổ chức đại hội đảng các cấp, để bảo đảm chất lượng, tránh hình thức, cần quán triệt và thực hiện chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, đó là: "Tiến hành nghiêm túc, bài bản, chu đáo; xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể, khoa học; phân công trách nhiệm rõ ràng cho từng tổ chức, cá nhân và thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện. Việc tổ chức đại hội phải thiết thực, an toàn, tiết kiệm, tránh phô trương, hình thức, lãng phí, bảo đảm trang trọng, ý nghĩa"...

Tháng 3-1947, trong thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu ra 8 khuyết điểm của cán bộ và yêu cầu "phải kiên quyết tẩy sạch", trong đó có khuyết điểm "ham chuộng hình thức": *Thích hình thức bề ngoài, phô trương cho oai*. Lời nhắc nhở của Người đến nay vẫn còn nguyên tính thời sự...

Người phê bình những cán bộ, đảng viên có "bệnh hay nói chữ, ham dùng chữ, bệnh sinh dùng chữ nước ngoài". Bác nhắc nhở cách diễn đạt quá dài, "lên gân, lên cốt" trích dẫn nghị quyết này, chỉ thị nọ mà thông tin ít, thậm chí "rỗng tuếch"...